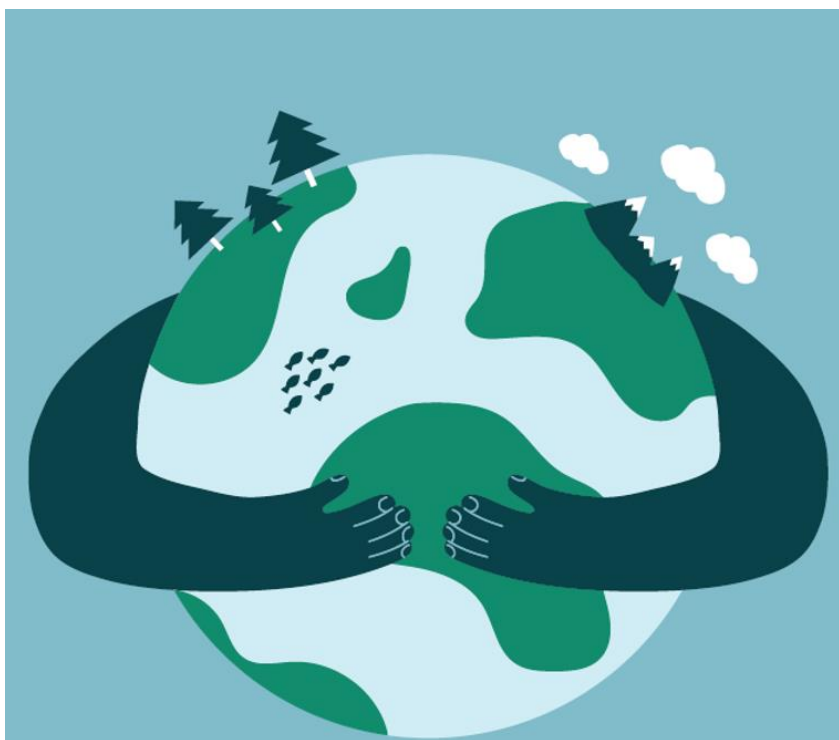

Särredovisning Avfall 2024

Kretslopp och vattennämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen.....	5
2.1	Verksamhetens utveckling	5
2.1.1	Redovisning av resultat	5
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	7
2.1.3	Övrig väsentlig information till kommunstyrelsen	7
2.2	Uppföljning av kommunfullmäktiges budgetmål	8
3	Övrig uppföljning till kommunledningen.....	9
3.1	Väsentliga personalförhållanden.....	9
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv (nämnder)	9
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området.....	9
3.2	Ekonomisk uppföljning	10
3.2.1	Analys av årets utfall - Avfallsverksamhet	10
3.2.2	Investeringsredovisning.....	15
3.2.3	Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder	17
3.3	Uppföljning av negativ avvikelse mot nämndens ekonomiska mål	17
3.3.1	Uppföljning av beslutade åtgärder	17
3.3.2	Förvaltningens förslag till åtgärder.....	18
3.4	Värdering av eget kapital	18
3.5	Uppföljning av skuld/fordran till abonnent	19
3.5.1	Skuld/fordran till abonnent Avfallskollektivet.....	19
3.6	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	19
3.6.1	Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll	19
3.6.2	Brukar-/kundorienterad kvalitetsledning	20
3.6.3	Övriga beslut och/eller uppdrag.....	20
4	Bokslut.....	21
4.1	Sammanfattande analys	21
4.2	Resultaträkning.....	21
4.3	Balansräkning	21
4.4	Tillämpade redovisningsprinciper samt noter	22

1 Sammanfattning

Kretslopp och vattennämnden ansvarar för att några av samhällets viktigaste tjänster fungerar. Under 2024 har uppdraget fullgjorts enligt reglemente, mål, riktlinjer och lagstiftning.

Verksamhetens utveckling

Förvaltningens tjänster och leveranser har i huvudsak fungerat väl under året. Måluppfyllelsen inom kärnverksamheten avseende leveranser till kunder och brukare bedöms därför vara god. Förvaltningen har tagit kliv framåt med betydelse för stadens invånare här och nu och på lång sikt både vad gäller att säkra va-anläggningen och att genomföra nya uppdrag inom avfallsområdet.

Införandet av ett nytt kund- och verksamhetssystem 2023 gav långa svarstider och minskad kundnöjdhet i början av 2024. Förbättringar under året har ökat kundnöjdheten på kundservice, men visst arbete med bland annat fakturering kvarstår innan kvaliteten är helt återställd.

Avfallsverksamheten har utökats kraftigt med nya uppdrag jämfört med föregående år. Insamling av förpackningsavfall från återvinningsstationer och flerbostadshus har tillkommit och inneburit fler transporter och ökade kundkontakter. Det nya uppdraget har hanterats tillfredsställande. Fortsatta förberedelser inför tillkommande krav på fastighetsnära insamling av förpackningar pågår enligt plan.

Övrig insamling utöver förpackningsinsamlingen har fungerat väl under året. Avfallsmängden till förbränning är oförändrad då mängden grovavfall ökar och restavfallet minskar. Restavfallet minskar troligen tack vare den obligatoriska matavfallssorteringen.

Antalet besök på återvinningscentralerna har fortsatt att öka och är 11 procent fler jämfört med 2023. Arbetet med Högsbo kretsloppspark fortskrider enligt plan. Förbehandlingen av matavfall behöver förbättras för att minska rejektmängder.

Avseende miljö- och klimatarbetet konstaterar förvaltningen att takten behöver öka för att nå målen om minskade klimatutsläpp 2030 även om flera viktiga åtgärder har genomförts för bland annat minskad energiförbrukning och omställning till fossilfria fordon.

Ekonomiskt resultat

Avfallsverksamhetens utfall jämfört med budget uppgår till - 20,9 mnkr. Kostnaderna för förpackningsinsamling, särskilt för återvinningsstationerna, har varit högre än budgeterat och ersättningen från Naturvårdsverket har inte motsvarat kostnaderna.

Utveckling inom personalområdet

Sammantaget bedöms personalläget inom förvaltningen motsvara behoven. Antalet anställda har ökat och sjukfrånvaron minskat. Utmaningar med kompetensförsörjning kvarstår för vissa yrkesgrupper men kapaciteten att omhänderta utmaningarna bedöms som god.

Politiska mål och uppdrag

Uppdragen från Kommunfullmäktiges budget 2024 är fullgjorda med undantag av ett uppdrag som kräver fördjupad utredning. Uppdrag som tilldelats nämnden utanför budget beräknas slutföras under 2025. Förvaltningen ser en positiv utveckling inom samtliga sju budgetmål från Kommunfullmäktiges budget och

bedömer att genomförda insatser har bidragit till målen.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

Avfallsverksamheten har en definierade huvudprocess:

- Samla in och behandla avfall för god resurshushållning

I processen inkluderas långsiktig planering för ett hållbart samhälle. Processen ska skapa största möjliga nytta, resultat och nöjdhet för dem vi är till för och vara ett stöd i ledning och styrning för chefer och medarbetare.

Tabellen nedan syftar till att visa hur väl förvaltningen lyckas med sitt uppdrag sett till huvudprocessen och mått som indikerar hur verksamheten utvecklats. Måtten har tagits fram utifrån en grundlig analys av bland annat reglementet och andra styrande dokument.

Tabellen innehåller tre perspektiv: kund, miljö och verksamhet. Kundperspektivet handlar om hur vi skapar nytta för dem vi är till för. Miljöperspektivet synliggör hur förvaltningen minskar den miljöbelastning som ligger i uppdraget, avseende avfall, dricksvatten och avlopp. Verksamhetsperspektivet syftar till att följa upp hur processer bedrivs. Exempel på sådana mått är effektivitetsmått som kostnad per ansluten, intern miljöbelastning, CO₂, och nivå på reinvesteringar.

2.1.1 Redovisning av resultat

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

	2024	2023	2022
Verksamhet: Klimatavtryck totalt CO ₂ ekvivalenter (internt arbete totalt) a)	Datainsamling pågår	Ingen beräkning	Ingen beräkning
Avfallsverksamheten			
Kund: antal klagomål på hämtningen (dec-dec)	1 030 st	560 st	804 st
Kund: andel nöjda användare (viktat medelvärde villa o lägenhet) b)	73 %	73 %	66 %
Miljö: Öka matavfall till biogas och näringsåtervinning (ton)	25 011 ton	22 541 ton	22 492 ton
Miljö: Minska avfall till förbränning (ton)	131 107 ton	130 932 ton	136 118 ton
Verksamhet: Total kostnad per person exkl. slam (kr/år) c)	1 279 kr	927 kr	883 kr

I tabellen avser utfall för perioden januari till december 2024, om inte annat anges.

a) Klimatavtryck tCO₂e, beräkning gjord för 2020 och kommer att göras igen för 2024 när data är insamlat, därefter på årsbasis.

b) Kund: andel nöjda användare: Siffran för 2023 används då analyser bara utförs vartannat år.

c) Verksamhet: Total kostnad per person exkl. slam (kr/år): Siffran inkluderar from 2024 förpackningsinsamlingen. Siffran 2023 något reviderad.

I tabellen redovisas mått som tillsammans med övrig analys av verksamheten ger

en bild av verksamhetens utveckling. Sammantaget bedöms processerna skapa önskad nytta och resultat.

Avfallsverksamhet

Insamlingen har kunnat genomföras utan större störningar. Antalet kundklagomål på avfallshämtningen har varit fler än förra året, men på en mycket låg nivå i förhållande till antalet utförda tömningar. Mätningar av kundnöjdhet genomförs vartannat år och ingen ny mätning genomfördes under 2024, varför värdet från 2023 kvarstår i rapporteringen. Mer matavfall har sorterats ut, vilket kopplas till att det successiva införandet av obligatorisk sortering pågår. Sorteringen i kombination med hushållens mer ansträngda ekonomi minskar restavfallsmängderna, men avfallet till förbränning ligger kvar på liknande nivå som föregående år eftersom grovavfallet från återvinningscentralerna ökar. Den totala årskostnaden per invånare stiger kraftigt när uppdraget utökats med ansvar för förpackningsinsamling. Dessa kostnader täcks till stor del av ett bidrag (74 %), men inte fullt ut, varför de även påverkar avfallsavgifterna.

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

	2024	2023	2022
Avfallsverksamheten			
Antal tömningar i år	5 700 000 st	5 400 000 st	5 300 000 st
Vikt matavfall, grovavfall, restavfall per år	174 350 ton	170 226 ton	177 592 ton
Antal besök på återvinningscentraler per år	531 647 st	477 579 st	447 231 st
Intäkter, miljoner kronor	785,3	600,4	549,2
Kostnader, miljoner kronor	836,7	634,7	570,1

*Vikt matavfall, grovavfall, restavfall i år: Något reviderade siffror för 2022 och 2023.
Antal töm exkl. förpackningar.*

Volym-, intäcks- och kostnadsutveckling

Mått	Utfall helår jämfört med samma föregående år
Avfallsverksamheten	
Procentuell förändring antal tömningar i år/föregående år	5,3 %
Procentuell förändring vikt matavfall, grovavfall, restavfall i år/föregående år	2,4 %
Procentuell förändring antal besök på återvinningscentraler i år/föregående år	11 %
Procentuell förändring intäkter i år/föregående år	31 %
Procentuell förändring kostnader i år/föregående år	32 %

Antal töm exkl. förpackningar.

Avfallsverksamheten: Det ökade antalet tömningar 2024 speglar befolkningsökning, men framförallt ökad utsortering av matavfall, vilket innebär fler kärll och tömningar. Avfallsmängden ökar framförallt på grund av att grovavfallet ökar på återvinningscentralerna. Besöken ökar dock mer. Att intäkter och kostnader ökar är en följd av det nya ansvaret för förpackningsinsamling, där en del av intäkten avser ett bidrag.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Inga väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

2.1.3 Övrig väsentlig information till kommunstyrelsen

Tillkommande ansvar för förpackningsinsamling

Övertagandet av insamlingsansvaret för förpackningar från årsskiftet har gått bra. Städning och insamling vid återvinningsstationerna samt klagomålshantering fungerar sedan april tillfredsställande. Insamling av förpackningar i flerbostadshus utförs enligt plan av de utförare som har auktorisationsavtal med nämnden och de fastighetsägare som önskar insamling väljer mellan de fem utförarna.

Insamlingskostnaderna har varit högre än budgeterat under 2024. Ersättningen från Naturvårdsverket för insamlingen täcker endast 74 procent av insamlingskostnaderna. Under 2024 behövde 42 miljoner kronor taxefinansieras. Förvaltningen bevakar frågan och är aktiva i den nationella dialogen som förs inom branschorganisationen Avfall Sverige.

Under 2025 utökas den fastighetsnära insamlingen när hemsortering införs för småhus i ett av insamlingsområdena, Nordost. Det innebär att förpackningsavfall i behållare samlas in vid tomtgräns. Systemet med hemsortering byggs ut till 2027.

Från 2027 blir den fastighetsnära insamlingen vid flerbostadshus obligatorisk för fastighetsägarna, vilket innebär en utökning av insamlingen jämfört med idag.

Obligatorisk matavfallssortering

Andelen kvarstående kunder med tjänster för blandat avfall har under 2024 sjunkit från 19 till 15 procent. Resterande kunder med blandat avfall är huvudsakligen de kunder i villor och radhus som får matavfallssortering under åren 2025–2027 i samband med att hemsortering i tvåfackskärl införs. För den blandade insamlingen som kvarstår behöver en ny dispens sökas eftersom ett forcerat införande med tillfälliga matavfallskärl i väntan på tvåfackskärl skulle ge en högre miljöbelastning än fortsatt insamling i blandad fraktion tills hemsorteringen är införd. Nuvarande dispens avser blandad insamling under 2024 och 2025.

Ändrad avfallslagstiftning kan påverka avfallsverksamhetens omfattning från 2026

I november presenterade klimat- och näringslivsdepartementet ett förslag på reformering av avfallslagstiftningen som kan påverka avfallsverksamhetens omfattning. Vissa avfallsslag och branscher föreslås undantas från kommunal hantering och andra ges större möjligheter till dispens. Förslaget kan minska behovet av de tjänster som erbjuds och motsvarande taxeintäkter med upp mot 25 procent. Det blir svårt att anpassa verksamheten snabbt och därför kan den ekonomiska bördan på kvarstående abonnenter öka om utredningens förslag blir lag. Samtidigt föreslås nya krav på ytterligare sortering av restavfall och hantering av produkter till återbruk som kräver ökade insatser av både hushåll och kommuner samt ökar kostnaderna.

Övriga förändringar i avfallslagstiftningen

De senaste åren har ett flertal förändringar i avfallslagstiftningen genomförts, vilket medför ett behov av att revidera stadens avfallsföreskrifter. För ett smidigt genomförande av förändringar i insamlingen och miljötillsynen är det en fördel om föreskrifterna kan fastställas och spegla den gällande lagstiftningen och att

eventuella ytterligare önskemål om förändringar från Kommunfullmäktige kan hanteras genom uppdrag till nämnden i stället för genom upprepade återremisser.

Ökade krav på avfallsinnehavare och på kommunen avseende att sortera och samla in textilavfall separat har tagits omhand genom avtal med befintliga aktörer verksamma inom ideell second hand (återbruk av textilprodukter). Många kommuner har i stället valt ett parallellt system specifikt för textilavfall. Genom att välja en ström för både textilavfall och textilprodukter förenklas hanteringen för göteborgarna och den efterföljande sorteringen kan ske samlat. Kapaciteten för efterföljande materialåtervinning är låg och en hög andel insamlat textilavfall kommer behöva energiåtervinnas tills dess att de system som förväntas bli följden av EU:s kommande producentansvar finns på plats.

2.2 Uppföljning av kommunfullmäktiges budgetmål

Nedanstående budgetmål som Göteborgs Stads Kommunfullmäktige har satt upp redovisas i Kretslopp- och vattennämndens Årsrapport 2024.

- Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.
- Segregationen i Göteborg ska brytas.
- Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.
- Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.
- Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.
- Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.
- Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Väsentliga personalförhållanden

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv (nämnder)

	2024	2023	2022
Total sjukfrånvaro (%)	5,0	5,6	5,6
Förvaltningsextern personalomsättning (%)	7	9	7,5
Antal årsarbetare	621,1	591,2	555,3

Data för 2024 avser november (ack), data hämtad 2025-01-10.

Förvaltningens sjukfrånvaro har under 2024 minskat efter en tid av något högre nivåer. Långtidsfrånvaron har inte minskat i samma omfattning som korttidsfrånvaron, dock en minskning gentemot föregående år.

Likt föregående år har förvaltningen ökat i personal, och efter den något högre omsättningen föregående år, har förvaltningen landat på en personalomsättning på 7 procent.

Arbetsmarknaden har varit något bättre än tidigare ur ett rekryteringsläge, men det finns fortsatta utmaningar att rekrytera viss kompetens inom el- och automation samt även rörläggare. Förvaltningen har en fortsatt stor intern rörlighet, vilket är positivt ur aspekten att kompetens stannar inom förvaltningen samtidigt som medarbetare får chans att utvecklas.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Nuläge

I medarbetarundersökningen fick förvaltningen en fortsatt hög svarsfrekvens på 87 procent. Hållbart medarbetarindex (HME) är kvar på samma nivå som föregående på 87 procent. I undersökningen identifierades samarbete och ledarskap som styrkor där många medarbetare upplever en god relation till närmaste chef. Utvecklingsområden för förvaltningen är att stärka den organisatoriska tilliten och samarbetet mellan avdelningar, både på medarbetar- och ledningsnivå.

Sjukfrånvaron har under 2024 minskat i samtliga faktorer. Det är dock en svagare minskning för långtidsfrånvaro. Den längre sjukfrånvaron är fortsatt kopplad till längre deltidssjukskrivning samt sjukfrånvaro under pågående medicinsk rehabilitering.

Kompetensförsörjning

Förvaltningen har under året minskat stödet till rekryterande chefer, vilket ökat deras belastning. Förvaltningen har under året lyckats bra i rekryteringsförfaranden med ansökningar och annonsvisningar. De tjänster som tidigare identifierats som

mer svårrekryterade har fortsatta utmaningar under 2024, vilket bedöms bero på kompetensbrist inom dessa yrken. För att möta behovet av kompetens över tid har förvaltningen påbörjat arbete med att förlänga yrkeslivet. Arbetet avser omhänderta och stärka medarbetare med junior kompetens och behålla kompetens i senior personal.

Övergripande bedömning

Förvaltningen arbetar löpande, strukturerat och systematiskt med sjukfrånvaro, lönekartläggning och personaluppföljning. Utifrån förvaltningens förmåga att agera på kommande utmaningar är den övergripande bedömningen är att förvaltningen har en god kapacitet att omhänderta och utveckla personalfrågor.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Analys av årets utfall - Avfallsverksamhet

Resultaträkning sammandrag - avfall

Belopp i mnkr	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Taxeintäkter	652,9	647,9	5,0	582,4	528,8
Övriga intäkter	132,4	115,6	16,8	18,0	20,4
Summa intäkter	785,3	763,5	21,8	600,4	549,2
Personalkostnader	-32,9	-30,7	-2,2	-26,7	-23,5
Köp av huvudverksamhet	-690,9	-657,9	-33,0	-524,3	-470,0
varav behandling	-191,8	-192,6	0,8	-170,3	-159,1
varav insamling	-355,0	-365,8	10,8	-292,0	-255,7
varav övrigt (ÅVC:er mm)	-144,1	-99,5	-44,6	-62,0	-55,2
Övriga kostnader	-97,2	-89,7	-7,5	-70,7	-65,9
Summa verksamhetens kostnader	-821,0	-778,3	-42,7	-621,7	-559,4
Avskrivningar	-8,7	-9,3	0,6	-8,2	-8,3
Finansiella kostnader	-7,0	-6,4	-0,6	-4,8	-2,4
Summa kapitaltjänstkostnader	-15,7	-15,7	0,0	-13,0	-10,7
Resultat/Skuld för ändring	-51,4	-30,5	-20,9	-34,3	-20,9

Avfallsverksamheten redovisar för helåret ett utfall om - 51,4 mnkr, vilket är ett underskott jämfört med budget om - 20,9 mnkr. Resultatet är dock något bättre än senast lämnade prognos om - 54,1 mnkr.

Förklaringarna kan, precis som rapporterats tidigare under året, främst härledas till kostnader för förpackningsinsamling och då särskilt drift av återvinningsstationer.

Nedan förklaras avvikelserna mer i detalj.

Taxeintäkter

Taxeintäkterna uppgår för året till 652,9 mnkr vilket är 5 mnkr mer än budget.

Budgeteringen för 2024 försvårades av bytet av faktureringsystem. Den positiva avvikelsen på helåret bedöms primärt bestå av högre intäkter för grovavfallscontainrar och fettavskiljartömningar än förväntat.

Jämfört med tidigare prognoser under året har viktintäkterna ökat och debiterad avfallsmängd når på helåret den budgeterade nivån. Under året sker en förskjutning från tjänster för blandat avfall till tjänster för restavfall och matavfall i enlighet med förändringar som följer av lagkrav, vilket ger sjunkande intäkter för tjänster utifrån den miljöstyrning som tillämpas.

Övriga intäkter

Övriga intäkter består främst av ersättning från Naturvårdsverket avseende förpackningsinsamlingen. Överskottet för helåret jämfört med budget uppgår till 16,8 mnkr. Förklaringen är att förvaltningen har ett bättre underlag att rapportera för beräkning av ersättning än vid budgetläggandet. Ersättningen är visserligen högre än budgeterat, men ger trots det inte full kostnadstäckning.

Personalkostnader

För helåret är avvikelsen - 2,2 mnkr, vilket är i linje med senast lämnade prognos. Precis som för VA-kollektivet är underskottet en konsekvens av ökade pensionsskulder.

Köp av huvudverksamhet

För helåret uppvisar kostnadsslaget en avvikelse om - 33,0 mnkr. Avvikelsen förklaras av högre kostnader för förpackningsinsamling på återvinningsstationerna samt för ett insamlingsområde och då till stor del kopplat till utökad matavfallsinsamling.

Avvikelsen har varit känd under hela året.

Övriga kostnader

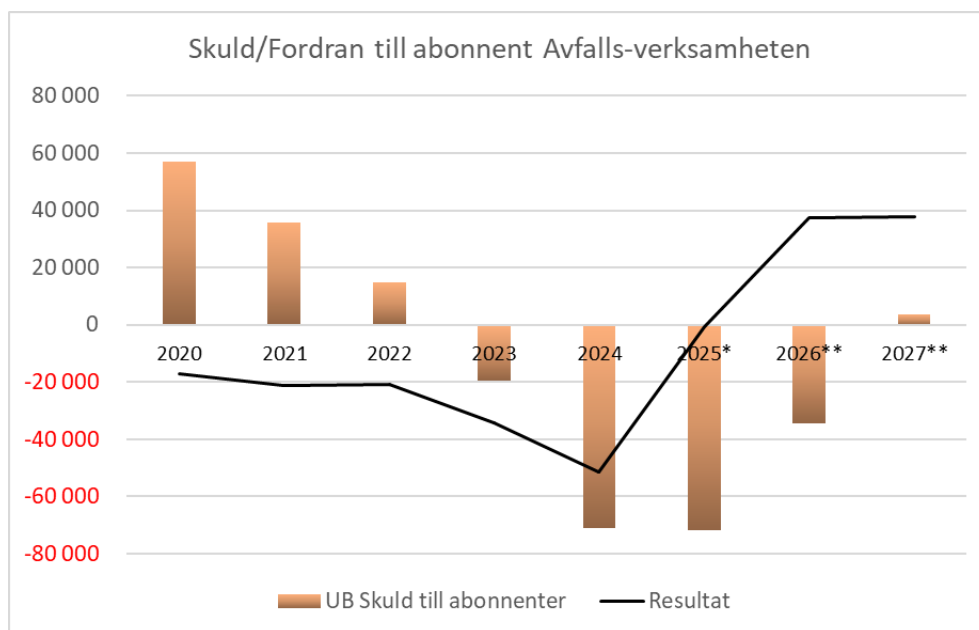
Kostnaderna om 97,2 mnkr innebär en avvikelse om - 7,5 mnkr vilket är något mindre än senast lämnade prognos där underskottet prognostiserades till - 9,5 mnkr. Precis som tidigare är det kopplat till kostnader för återvinningsstationer samt drift av Brudaremossens lakvattenanläggning.

Kapitaltjänstkostnader

För helåret är utfallet 15,7 mnkr, i linje med budget.

Utveckling av skuld/fordran till abonnent

Resultatet för 2024 innebär att skulden till abonnent ökar med 51,4 mnkr och den totala skulden uppgår därmed till 71,1 mnkr. Nedan visas även budget (*) för 2025 samt plan (**) för åren 2026–2027. Observera att beloppen i diagrammet nedan avser tkr.

3.2.1.1 Återbruket

Resultaträkning sammandrag - återbruket

Belopp i mnkr	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Intäkter	7,1	6,7	0,4	6,5	6,3
Personalkostnader	-6,1	-5,7	-0,4	-5,6	-5,2
Övriga kostnader	-0,9	-1,0	0,1	-0,9	-1,1
Summa verksamhetens kostnader	-7,0	-6,7	-0,3	-6,6	-6,3
Avskrivningar					
Finansiella kostnader					
Summa kapitaltjänstkostnader					
Resultat	0,1	0,0	0,1	-0,1	0,0

Återbrukets resultat uppgår till + 0,1 mnkr. Verksamheten har i allt väsentligt löpt enligt plan.

Försäljningen uppgick till 6,8 mnkr, vilket återigen innebär det bästa

försäljningsåret någonsin.

3.2.1.2 Effektiviseringar

Kretslopp och vatten utvecklar kontinuerligt sin verksamhet för att säkerställa att den bedrivs ändamålsenligt och effektivt. Flera effektiviseringsåtgärder har genomförts under året och flera åtgärder pågår. Nedan redovisas ett urval av större åtgärder och deras bedömda effekt på verksamheten.

Genomförda åtgärder

- Organisationsförändringar på flera avdelningar. Ger möjlighet till effektivare arbetssätt, bättre resursnyttjande och mer effektiv investeringsverksamhet.
- Översyn kontorslokaler Alelyckan. Extern hyresgäst flyttade in i förvaltningens lokaler den 1 november 2024. Åtgärden innebär ett effektivare lokalutnyttjande och en intäkt för Kretslopp och vatten för att kompensera för de hyreshöjningar som skett med anledning av högre räntor. 8 mnkr i intäkt/år.
- Vidtagna åtgärder i vattenverkens processer som resulterat i att vattenverkens förbrukning av dricksvatten kunnat minskas.
- Åtgärder för att effektivisera insamlingen från återvinningsstationerna har minskat kostnaderna för tömning.

Exempel pågående åtgärder

- Genomförande av ny ekonomimodell. Syftar bland annat till utökade möjligheter att styra och följa upp verksamhetens kärnprocesser samt effektivare ekonomihantering.
- Projekt Smarta vattenmätare - automatiserad mätvärdesinsamling och förbättrad kundinformation. Införande av digitala vattenmätare ger möjlighet till läcksökning och i förlängningen minskade driftskostnader.
- Förbättrad flödesmätning i dricksvattenledningar med stöd av AI. Ger bland annat möjlighet att förutse och åtgärda framtida risker för ledningsbrott vilket i sin tur leder till minskade driftskostnader.
- Ökad digitalisering och automatisering inom flera områden, bland annat digital VA-ansökan, automatisering av vissa ärenden i det nya kundsystemet, e-tjänster.
- Införande av digitala lås till stadens avfallsutrymmen pågår vilket kommer effektivisera tömningsarbetet.
- Översyn prissättning sidoordnade tjänster, bedömd intäktsökning 4 mnkr.

Uppföljningen av förvaltningens effektiviseringsarbete visar att det pågår aktiviteter med betydelse för bland annat processutveckling och nyttjande av modern teknik. Sammantaget förväntas åtgärderna leda till en mer resurseffektiv verksamhet.

3.2.2 Investeringsredovisning

3.2.2.1 Investeringar nämnder

Belopp i mnkr	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse	Utfall 2021-2025	Budget 2021-2025
Inkomster	84	0	84	254	0
Utgifter	-1 442	-1 605	163	-3 894	-5 761
- varav reinvestering	-398	-317	-81	-953	-1 277
- varav nyinvestering	-1 044	-1 288	244	-2 941	-4 484
Netto	-1 358	-1 605	247	-3 640	-5 761

Ingår VA, avfall, skattefinansierat skyfall och tekniskt vatten

Utgiftsutfallet 2024 för VA- och avfallsinvesteringar, skyfallsinvesteringar och tekniskt vatten, exklusive exploateringsinvesteringar, uppgår till 1 442 mnkr. Detta är en avvikelse mot budget med 163 mnkr. Avvikelsen förklaras av lägre utgifter för avfall (21 mnkr), skyfall (18 mnkr), tekniskt vatten (33 mnkr) samt 91 mnkr för VA. Avvikelsen har en mindre påverkan på verksamheten och måluppfyllelsen det här året.

Utgiftsutfallet för investeringar och reinvesteringar inom VA och avfall är ca 260 mnkr högre än föregående år, då man exkluderar skyfallsinvesteringar, tekniskt vatten och exploateringar. Förmågan har ökat i att genomföra förnyelse av dricksvattenledningar och stomnät.

Nettoutfallet för planperioden 2021–2024 för nyinvesteringar och reinvesteringar inom avfall och VA, skyfallsinvesteringar och tekniskt vatten, exklusive exploateringsinvesteringar, uppgår till 3 640 mnkr. Budget för planperioden 2021–2025 är 5 761 mnkr. VA-anslutningsinkomster är inte budgeterade vilket orsakar en avvikelse. Förmågan att genomföra investeringsprojekt har ökat stegvis 2023 och 2024. Det är stor aktivitet i projekten, beställningar är gjorda och många projekt är i genomförandefas men på grund av projekt som förskjuts och omorganisation är bedömningen att utfallet 2025 inte når upp till budget för 2025.

Investeringsredovisning per område

Investeringsområde, mnkr exklusive exploatering	Utfall 2024		Budget 2024	
	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster
VA	-1 148	84	-1 239	0
Skyfall	-2	0	-20	0
Tekniskt vatten	-267	0	-300	0
Avfall	-25	0	-46	0
Total	-1 442	84	-1 605	0

I redovisningen ingår VA, avfall, skattefinansierat skyfall och tekniskt vatten.

Analys av investeringar året samt planperioden

Avfall

Utfallet för avfall uppgår till 25 mnkr vilket är 21 mnkr lägre än budget. Avvikelsen beror på senarelagda investeringar på återvinningscentralerna Bulycke och Tagene samt försening av kompletterande åtgärder på Brudaremossens lakvattenanläggning. Avvikelsen förklaras även av ändrad tillämpning av redovisningsprinciper för inköp av avfallskärl som i stället ökar årets driftkostnader med 5 mnkr. Vi räknar med ökade investeringar 2025 framförallt kärl till system för fastighetsnära insamling av förpackningar. Införandet av fastighetsnära förpackningsinsamling kommer att pågå under perioden 2024–2030 och kommer att innebära tillkommande investeringar i behållare.

Totalt år 2024

Belopp i mnkr	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse
Avfall	-25	-46	21
Utgifter	-25	-46	21
varav reinvesteringar	-1	-2	1
varav nyinvesteringar	-24	-44	20
Summa avfall	-25	-46	21

Planperioden 2021–2025

Belopp i mnkr	Utfall 2021-2025	Budget 2021-2025	Avvikelse
Avfall utgifter	-37	-133	96
varav reinvestering	-2	-4	2
varav nyinvestering	-35	-129	94
Netto	-37	-133	96

Investeringsområde avfall år 2024

Investeringsområde, mnkr	Utfall 2024		Budget 2024		Avvikelse	
	Utgifter	Inkomst	Utgifter	Inkomst	Utgifter	Inkomst
Avfall		er		er		er
Nyinvesteringar	-24	0	-44	0	20	0
Reinvesteringar	-1	0	-2	0	1	0
Total	-25	0	-46	0	21	0

Avfall planperioden 2021–2024

Investeringsområde, mnkr	Utfall 2021-2025		Budget 2021-2025	
	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster
Nyinvesteringar	-35	0	-129	0
Reinvesteringar	-2	0	-4	0
Total	-37	0	-133	0

Investeringar avfall

Utfallet 2024 för investeringar och reinvesteringar inom avfall är 25 mnkr. Budget 2024 är 46 mnkr vilket innebär en avvikelse på 21 mnkr. Avvikelsen beror på senarelagda investeringar på återvinningscentralerna Bulycke (ändrad tidplan från staden) och Tagene (dagvattenhanteringen kräver ytterligare utredning) samt försening av kompletterande åtgärder på Brudaremossens lakvattenanläggning. Avvikelsen förklaras även av ändrad tillämpning av redovisningsprinciper för inköp av avfallskärl som i stället ökar årets driftkostnader.

Utfallet för avfallsinvesteringar 2021–2024 är 37 mnkr. Budget är 133 mnkr vilket innebär en avvikelse med 96 mnkr. Senaste prognos för planperioden är 100 mnkr så vi räknar med ökade investeringar 2025. Ändrad lagstiftning för insamling av förpackningar innebär tillkommande investeringar i behållare för perioden 2024–2030.

3.2.3 Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder

Kommuncentral post (Belopp i tkr)	Utfall	Budget	Avvikelse
Skattekollektivets ekonomiska ansvar för nedlagda deponier	963	1 000	37

3.3 Uppföljning av negativ avvikelse mot nämndens ekonomiska mål

3.3.1 Uppföljning av beslutade åtgärder

Åtgärd/ kommentar	Planerad effekt 2024		Uppnådd effekt 2024	
	mnkr	Års-arbetare	mnkr	Års-arbetare

Kretslopp och vattennämnden är för taxekollektiven undantagen § 16 i kommunfullmäktiges regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning.

Nämnden har beslutat om egna regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning. Uppstår en skuld/fordran till abonnent ska denna regleras inom 3 år.

3.3.2 Förvaltningens förslag till åtgärder

Åtgärd/ kommentar	Planerad effekt 2025 (mnkr)
Förvaltningen tog fram ett förslag till åtgärder till nämnden i oktober och i november 2024 avseende underskottet gällande Avfallsverksamheten. Nämnden beslutade att inte vidta de föreslagna åtgärderna.	

3.4 Värdering av eget kapital

Från och med 2020 redovisar inte förvaltningens avgiftskollektiv ett eget kapital utan har övergått till skuld respektive fordran till abonnent. Detta i enlighet med praxis inom området.

Återbruket har ett eget kapital som uppgår till 1,1 mnkr. Förvaltningen har bedömt storleken på det egna kapitalet och utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv bedöms det ligga på en rimlig nivå.

3.5 Uppföljning av skuld/fordran till abonnent

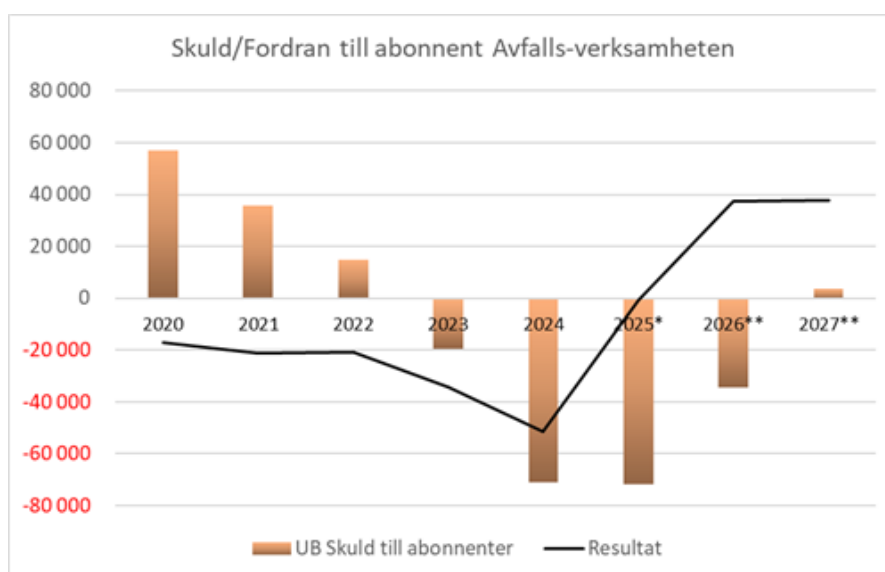
3.5.1 Skuld/fordran till abonnent Avfallsskollektivet

Utgående skuld/fordran till abonnent

Belopp i mnkr	2024	2023	2022
Utgående skuld/fordran till abonnent	-71,1	-19,6	14,9

Skuld/fordran till abonnent i förhållande till KF:s taxebeslut

Avfallsverksamheten hade vid ingången av 2024 en fordran till abonnent om - 19,6 mnkr. Årets resultat på - 51,4 mnkr ger vid årets slut en fordran på abonnent på - 71,1 mnkr. Skuld/fordran till abonnent planeras vara återställd 2027. Observera att beloppen i diagrammet nedan avser tkr.

3.6 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.6.1 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

En utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll har genomförts i förvaltningsledningen utifrån stadens riktlinje inom området. Enligt riktlinjens paragraf 29 § ska nämnden årligen utvärdera och förbättra effektiviteten i det egna systemet för styrning, uppföljning och kontroll. Utvärderingen genomfördes i förvaltningsledningen i december 2024 och tog tillvara underlag och resultat från året, däribland medarbetarenkät, interna uppföljningar och analyser.

Förvaltningen gör bedömningen att systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt. Förvaltningen har ett ramverk/styrmodell som tillämpas systematiskt. I systematiken ingår det att identifiera och ta omhand förbättringsområden avseende verksamhetsstyrning, ekonomistyrning och riskhantering och kontroll.

Ett förbättringsområde avseende systematik är att säkra att de åtgärder som genomförs leder till önskat resultat samt att ta tillvara slutsatserna i vidare planering; exempelvis inom områdena sund konkurrens och miljö och klimat. Organisationen behöver även säkerställa kunskap om styrsystemet på samtliga chefsnivåer.

Förvaltningen har under 2024 genomfört förbättringsåtgärder utifrån 2023 års utvärdering av styrsystemet. Processen för riskhantering och kontroll har därmed utvecklats under året.

3.6.2 Brukar-/kundorienterad kvalitetsledning

Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll innehåller bestämmelser om systematisk kvalitetsledning med fokus på den verksamheten riktar sig till. Med kvalitetsledning avses kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling, där det förstnämnda åsyftar att säkerställa utlovad kvalitet och det sistnämnda förbättra vår kvalitet där så är möjligt.

Kommunikation är en avgörande del när det kommer till att leverera tjänster av god service och kvalitet, särskilt när det kommer till förändringar som genomförs. Det stundande införandet av fastighetsnära insamling av förpackningar kommer innebära stora förändringar för bland annat fastighetsägare. Förvaltningen för löpande dialog, särskilt med fastighetsägare, för att säkerställa god service och kvalitet och det genomförs kontinuerligt undersökningar kring hur våra kunder upplever våra tjänster.

Förvaltningen omhändertar kundernas input på flertalet sätt i syfte att utveckla verksamheten. Det finns en systematik för hantering av avvikelser kopplade till kundklagomål, exempelvis vad avfallshämtning. Vartannat år gör även förvaltningen en undersökning om kundernas åsikter kring avfallshantering. Där får kunderna möjlighet att svara på bland annat deras beteende, attityd och värdering i relation till avfallshantering. Detta är även en viktig del i arbetet med beteendepåverkan, vilket ligger inom ramen för förvaltningens uppdrag. Det har även etablerats kontakt med de största vattenförbrukarna vilket ökar våra möjligheter att kunna påverka vattenförbrukningen och upprätthålla en fortsatt god kunddialog.

Sammantaget säkerställer arbetet att både nuvarande och framtida behov hos våra kunder fångas upp och banar väg för utvecklingen av förvaltningens tjänster och dess kvalitet framgent.

3.6.3 Övriga beslut och/eller uppdrag

Inga övriga beslut eller uppdrag finns tilldelade från kommunfullmäktige/kommunstyrelsen.

4 Bokslut

4.1 Sammanfattande analys

4.2 Resultaträkning

Resultaträkning Avfallsverksamheten

Belopp i tkr	2024	2023
Taxeintäkter	652,9	582,4
Övriga intäkter	132,4	18,0
Summa intäkter	785,3	600,4
Personalkostnader (not 2)	-32,9	-385 628
Köp verksamhet	-690,9	-737 880
varav behandling	-191,8	-170,3
varav insamling	-355,0	-292,0
varav övrigt (ÅVC:er mm)	-144,1	-62,0
Övriga verksamhetskostnader	-97,2	-70,7
Summa verksamhetens kostnader	-821,0	-621,7
Avskrivningar	-8,7	-8,2
Finansiella kostnader (not 3)	-7,0	-4,8
Summa kapitaltjänstkostnader	-15,7	-13,0
Resultat/Skuldförändring	-51	-34

4.3 Balansräkning

Balansräkning förvaltning total

Belopp i tkr	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Immateriella tillgångar	0	0
Materiella anläggningstillgångar	141 394	135 635
Summa anläggningstillgångar (not 1)	141 394	135 635
Omsättningstillgångar		
Förråd och lager	1 144	0
Kortfristiga fordringar (not 5)	201 110	189 325

Fordran på abonnent (not 10)	71 123	19 574
Kassa, bank	43 129	21 183
Summa omsättningstillgångar	316 506	230 082
SUMMA TILLGÅNGAR	457 900	365 717
AVSÄTTNINGAR		
Pensionsavsättning (not 6)	-23 159	-19 192
Övriga avsättningar (not 7)	-18 068	-18 704
Summa avsättningar	-41 227	-37 896
SKULDER		
Långfristiga skulder (not 8)	-377 291	-303 321
Kortfristiga skulder (not 9)	-39 382	-24 500
Skuld till abonnenter (not 10)		
Summa skulder	-416 673	-327 821
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	-457 900	-365 717

4.4 Tillämpade redovisningsprinciper samt noter

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper och noter

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras och kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed. Värdet av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärde.

I nedanstående noter till resultat- och balansräkning samt finansieringsanalys kan avrundningar förekomma.

Värdering av immateriella och materiella anläggningstillgångar

Med anläggningstillgång avses en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk och som har en nyttjandeperiod överstigande tre år. Anskaffningsvärdet ska överstiga ett halvt basbelopp exklusive mervärdeskatt.

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inte lånekostnader.

Anläggningsavgifter som avser att täcka investeringsutgifter för vatten och avlopp har periodiserats. Intäktsföring görs successivt och i samma takt som investeringskostnaden skrivs av.

Avskrivningar

Avskrivningar grundas på anläggningstillgångarnas ursprungliga anskaffningsvärde. Dessa kostnader fördelas med linjär avskrivningsmetod över den beräknade nyttjandeperioden. För tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

De investerande förvaltningarna inom Göteborgs Stad tillämpar sedan 2017 komponentavskrivning. Enligt Rådet för Kommunal Redovisning (RKR 4) ska en anläggningstillgång, bestående av olika delar av betydande storlek och som har väsentligt olika nyttjandetider, skrivas av separat del för del (komponenter). Detta innebär att en ny anläggning delas i komponenter, naturliga delar, baserat på de ingående komponenternas olika nyttjandetid. Återanskaffning av komponent, reinvestering, redovisas som anskaffning av ny anläggningstillgång och eventuellt kvarvarande redovisat värde för den utbytta komponenten kostnadsförs.

Förvaltningen har följande komponenter med tillhörande avskrivningstider (år);

Avskrivningstider

Anläggning	Komponent	Avskrivning
Vattenverk	Stomme/grund	50
	Klimatskal (sammanvägd)	25
	Maskiner o utrustning	15
	Installationer (sammanvägd)	17
	Stammar	25
Vatten-/avloppsledning	Markanläggning	80
Pumpstation utan överbyggnad, avlopp	Stomme/grund	50
	Maskiner o utrustning	15
	Installationer	20
	Stammar	25
Pumpstation med överbyggnad, avlopp	Stomme/grund	50
	Klimatskal (sammanvägd)	25
	Maskiner o utrustning	15
	Installationer	20
	Stammar	25
Pumpstation med överbyggnad, vatten	Stomme/grund	50
	Klimatskal (sammanvägd)	25
	Maskiner o utrustning	25
	Installationer	20
	Stammar	25
Vattenreservoar	Stomme/grund	50
	Installationer	15
	Stammar	25
	Ventiler och anslutning	30

Återvinningscentral	Markanläggning (sammanvägd)	30
	Stomme/grund	30
	Klimatskal (sammanvägd)	30
	Invändigt	15
	Installationer (sammanvägd)	20
	Stammar	30
	Maskiner o utrustning	5

Redovisningsprinciper

Förråd och lager

Förrådet har värderats med hjälp av en vägd genomsnittsberäkning av anskaffningsvärdet.

Avsättningar till pensioner

Avsättning för pensioner avser kostnader för pensionsåtaganden för samtliga pensionärer och för den befintliga personalen. I kostnadsmassan ingår även pensionspremier och dessa ingår i posten övriga kortfristiga skulder. Beräkningen har gjorts enligt den beräkningsmodell som utarbetats av Sveriges Kommuner och Regioner och benämns RIPS. Förvaltningen använder sig av fullfond, dvs att alla pensionsåtaganden är upptagna i balansräkningen.

Avsättningar i övrigt

Förvaltningen har ansvar för stadens 17 nedlagda deponier vars miljöskyddsåtgärder Kretslopp och vattennämnden ansvarar för. Brudaremassens deponi är störst av deponierna och står för den största andelen av återställningskostnaderna. Avsättningens storlek är svår att beräkna eftersom återställningsbehovet förändras. Det kan ske förändringar i miljön men även på grund av nya tekniska lösningar. Löpande förbättringsåtgärder pågår på samtliga deponier. Förvaltningen gör ingen avsättning för återställande av deponier och nuvärdesberäknas inte eftersom effekten av nuvärdesberäkning är av mindre värde.

Fördelning av gemensamma kostnader

Fördelning av gemensamma kostnader med annan verksamhet sker genom att använda olika nycklar, som antalet anställda eller vilken lokalyta verksamheten har. Balansräkningen fördelas genom verksamheternas andel av balansposterna.

Not. 1 Anläggningstillgångar och avskrivningar

Belopp i tkr	Bokfört värde vid årets början	Årets investeringar	Utrangering/omdisponering	Årets avskrivningar	Bokfört värde vid årets slut
Immateriella tillgångar	0	0	0	0	0
Mark, byggnader och övrig fast egendom	128 633	0	0	-8 700	119 933
Pågående nyanläggningar	4 554	14 462	0	0	19 016

Maskiner, inventarier och fordon	209	0	0	-3	206
Konst	2 239	0	0	0	2 239
Summa anläggningstillgångar	135 635	14 462	0	-8 703	141 394

Sammanfattning

Belopp i tkr	2024	2023
Anskaffningsvärde vid årets början	176 238	171 122
Årets investeringar	14 462	5 116
Försäljningar/utrangeringar	-	-
Anskaffningsvärde vid årets slut	190 700	176 238
Avskrivningar från årets början	- 40 603	- 32 373
Årets avskrivningar	- 8 703	- 8 230
Försäljningar/utrangeringar		
Avskrivningar vid årets slut	- 49 306	- 40 603
Planenligt restvärde vid årets slut	141 394	135 635

Not. 2 Löner och arvoden, sociala avgifter och pensioner

Belopp i tkr	2024	2023
Löner och arvoden	-20 632	-18 865
Sociala avgifter	-7 368	-7 972
Pensioner	-4 935	-2 500
Eget arbete vid investering, ändrad redovisningsprincip	-	111
Summa kostnader	-32 935	-26 726

Not. 3 Finansiella intäkter och kostnader

Belopp i tkr	2024	2023
Intäktsränta	15	69
Ränta på långfristigt lån	-9 476	-5 711
Ränta på kortfristig upplåning		
Summa finansiella nettokostnader	-9 461	-4 770

Not. 4 Eget kapital

Belopp i tkr	2024	2023
		2 023

Not. 5 Kortfristiga fordringar

Belopp i tkr	2024	2023
Kundfordringar	74 255	67 852
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	92 363	90 644
Övriga fordringar	34 492	30 829
Summa kortfristiga fordringar	201 110	189 325

Not. 6 Pensionsavsättningar

Belopp i tkr	2024	2023
Avsättning vid årets början	-19 192	-16 683
Årets uttag	-3 967	-2 509
Avsättning vid årets slut	-23 159	-19 192

Not. 7 Övriga avsättningar

Belopp i tkr	2024	2023
Avsättning vid årets början	-18 704	-19 342
Nya avsättningar		
lanspråktaga avsättningar	638	638
Avsättning vid årets slut	-18 066	-18 704

Not. 8 Långfristiga skulder

Belopp i tkr	2024	2023
Lån vid årets början	-303 321	-263 171
Nya Lån	-73 836	-40 265
Nya anslutningsavgifter	-	
Periodiserade anläggningsavgifter	-	
Skuld investeringsbidrag	-134	115
Lån vid årets slut	-377 291	-303 321

Not. 9 Kortfristiga skulder

Belopp i tkr	2024	2023
Leverantörsskulder	-12 966	-10 000
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-3 486	-2 500
Övriga kortfristiga skulder	-22 932	-12 000
Summa Kortfristiga skulder	-39 384	-24 500

Not. 10 Skuld till abonnenter

Belopp i tkr	2024	2023
Avfall		
Ingående skuld	19 574	-14 860
Över/Underutttag tom 2023		34 434
Underutttag 2024	51 549	
Avfall skuld till abonnenter	71 123	19 574

Kretslopp och vatten har en negativ skuld till abonnenterna. Det ackumulerade underuttaget av avfallstaxa uppgår till 71 123 tkr. Enligt Vattentjänstlagen (Lag 2006:412) måste under- och överskott återställas under en treårsperiod.